Несур'ёзна пра сур'ёзнае

Генадзь Аўласенка

Паэзія без габарытаў

Гумарыстычны зборнік

МІНСК
ВЫДАВЕЦТВА «ЧАТЫРЫ ЧВЭРЦІ»
2019

УДК 821.161.3-1
ББК 84(4Беи)-5
А20

Серыя заснавана ў 2014 годзе

Рэдакцыйны савет:
М. В. Шабовіч, А. М. Зэкаў, К. В. Камейша,
Л. Ф. Анцух, В. А. Губараў, А. В. Кубышкіна

Аўласенка, Г. П.

А20 Паэзія без габарытаў : гумарыстычны зборнік / Генадзь Аўласенка. — Мінск : Чатыры чвэрці, 2019. — 108 с. — (Несур'ёзна пра сур'ёзнае).

ISBN 978-985-581-336-2.

У новым зборніку вядомага беларускага пісьменніка Генадзя Аўласенкі "Паэзія без габарытаў" чатыры раздзелы: "Гэты нядобры Тузік", "Паэзія без габарытаў", "Каханне і гарох", "Каса на камень".

Чытачы пазнаёмяцца з гумарыстычнымі вершыкамі, пародыямі на вершы знакамітых паэтаў, а таксама са сцэнкамі з нашага бурлівага жыцця — іх няцяжка будзе паставіць не толькі ў народных і самадзейных тэатрах, але і сіламі школьных драматычных гурткоў.

Адрасуецца шырокаму колу чытачоў.

УДК УДК 821.161.3-1
ББК 84(4Беи)-5

ISBN 978-985-581-336-2

© Аўласенка Г. П., 2019
© Афармленне. ТДА «Выдавецтва "Чатыры чвэрці"», 2019

Гэты нядобры Тузік

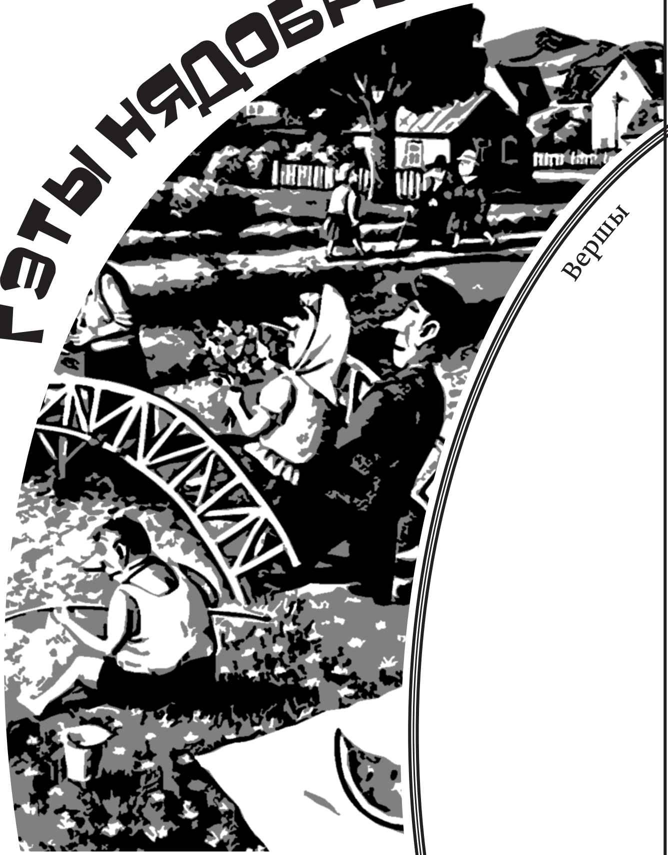

Вершы

Сіла варажбы

— Я чула: муж твой моцна піў?
— Калі яно было!
Да варажбіткі раз схадзіў —
і як рукой зняло!
— Вось дзіва,
што і гаварыць!
Ты радуешся?
— Не!
Ён кінуў піць...
Затым курыць...
А потым і мяне!

«Прагная» жонка

— Хвіліны жонка не маўчыць!
І ад сняданка да вячэры:
«Дай грошы!» — кожны дзень крычыць...
Ну, трэба ж неяк ведаць меру!
— Так, прагная ў цябе кабета!
Куды ёй столькі, ты б спытаў...
— Адкуль мне ведаць!
Я ж дагэтуль
шчэ ані разу ёй не даў!

З якога боку паглядзець...

— Што сумны, сын? З якой прычыны?
Пакрыўдзілі цябе, відаць...
— Ды ўжо чацвёртую дзяўчыну
прасіў маёю жонкай стаць!
І зноў не атрымаў я згоды...
Ну, як, скажы, не гараваць?!
— Эх, сынку, ведай: не заўсёды
табе так будзе шанцаваць!

Хто больш дзікі?

— Ну, як учора паляванне?
Ці зноў пустым дамоў прыйшоў?
— Ды не! Пад вечар, на змярканні,
канаву з качкамі знайшоў!
Дуплетам — бац! І ўсе ляжаць...
— А качкі дзікія... не йначай?
— Ну, качкі... як табе сказаць...
Затое гаспадыня качак!

На асабістым прыкладзе

— Міколка,
ты чаму такі мурзаты?
— З сястрычкай
мы гулялі ў маму з татам!

— І мокры ўвесь,
аж з галавы да ног!
— Ну, як кажу:
гулялі ў маму з татам!
Яна мяне
вяла з гасцей дахаты,
А я,
зусім як тата наш на свята,
ішоў, ішоў...
ды ў лужыну пялёх!

На прыёме ў псіхіятара

1
— Цяпер скажыце,
небарака,
калі ўсё пачалося
ў вас?
Калі аб тым,
што вы — сабака,
прыйшла вам думка
ў першы раз?

Аб гэтым думаў я цішком
яшчэ маленькім шчанюком...

2
— Мой муж знайшоў сабе забаву:
як толькі вып’е ранкам каву,

адразу ж кубачак з'ядае
і толькі ручку пакідае...

— Я бачу: ён у вас дзівак!
Якраз жа ў ручках самы смак!

Тут трэба падумаць...

— Калі на скрыпачцы,
сынок,
крыху пайграеш,
табе я
шакаладку абяцаю!

Ды тата мне
аж дзве паабяцаў,
каб толькі я
па вечарах не граў!

Навошта ж так нясціпла?

— Ты ведаеш:
на кожным са спатканняў
яна мне задае
нясціплыя пытанні!
Такія,
што я толькі чырванею,
а што ёй адказаць,
не разумею!

— Ну, і аб чым
яна цябе пытае?
— Напрыклад,
колькі ў месяц зарабляю...

Вычарпальны адказ

— А вось чаму,
скажы, Алесь,
не могуць рыбы
гаварыць?

— А сам ты
пад ваду залезь
і паспрабуй там
рот раскрыць!

Не так, як раней

— Эх, сябра, як тут ні круці,
усё змяняецца ў жыцці!
Раней, калі дамоў прыходзіў
і толькі ў свой пакой заходзіў,
сабака брэхам сустракала,
пантофлі жонка падавала...

— І што ж змянілася, Фядот?
— Цяпер — усё наадварот!

Пра аўтара

Генадзь Пятровіч Аўласенка нарадзіўся 16 жніўня 1955 года ў вёсцы Ліпавец Ушацкага раёна Віцебскай вобласці.

Скончыў біялагічны факультэт Беларускага дзяржаўнага ўніверсітэта, шмат гадоў працаваў настаўнікам біялогіі і хіміі ў школах Чэрвенскага раёна. З 2013 па 2017 гады — намеснік галоўнага рэдактара часопіса для падлеткаў «Бярозка».

Да літаратурнай працы прыйшоў даволі позна. Аўтар вершаў, п'ес, прозы, займаецца перакладамі. Творы Генадзя Аўласенкі актыўна друкуюцца ў беларускай перыёдыцы і калектыўных зборніках. З 2009 па 2019 гады ў вядучых выдавецтвах Рэспублікі Беларусь выйшла больш за два дзясяткі кніг на беларускай і рускай мовах, многія з якіх для дзяцей.

Лаўрэат і дыпламант шматлікіх літаратурных конкурсаў. Пераможца першага рэспубліканскага гумарыстычнага конкурсу «Папяровы бусел-2019».

Член Саюза пісьменнікаў Беларусі з 1999 года.

Жыве ў г. Чэрвені.

ЗМЕСТ

ГЭТЫ НЯДОБРЫ ТУЗІК

Вершы

Сіла варажбы 4
«Прагная» жонка 4
З якога боку паглядзець… 5
Хто больш дзікі? 5
На асабістым прыкладзе 5
На прыёме ў псіхіятара 6
Тут трэба падумаць… 7
Навошта ж так нясціпла? 7
Вычарпальны адказ 8
Не так, як раней 8
Невядомы канал 9
Размова двух сяброўак 9
Лепшы час для музыкі 10
У рэстаране 10
Гэты нядобры Тузік 10
Дарэмна спалохаўся 12
Не той «падарунак» 12
Доктар забараніў 13
За што папала? 14
Знаёмая міска 14
«Поўны гаспадар» 15

Пытацца нельга! 16
Хто ж там курыць? 16
Чаму сумны? 17
Добра, што не згубіў! 18
Гэта ўжо залішне! 18
Колькі яна там вып’е! 19
Мастак мастаку 19
Падманутае каханне 20
Палёгка 20
Размова з адвакатам 21
Размова з рэдактарам 21
Размова з заказчыкам 21
«Смяльчак» 22
У заапарку 22
«Шкодная» звычка 23
Што можа медыцына? 23
Без чаго можна ехаць? 24
Вось гэта вернасць! 24
Значыцца, сапраўдная! 25
На экзамене 25
Няма чаго сердаваць 26
Поўнае «алібі» 27
Праблема з цярплівасцю 27
Размова з камунальнікамі 27
Тады гэта не ён! 28
У бальніцы 28

У нагу з часам 29
У параўнанні з астатнімі… 30
Як вызначыць поўдзень? 30
«Безвыходнае» становішча 31
Гэта не бяда! 31
Паэт-авангардыст 31
За што звольнілі? 32
Каб жа быў рэцэпт! 32
Ледзь не паверыў 32
Не трэба рызыкаваць 33
Лепш схаваць 33
Найлепшыя «таблеткі» 34
Падарунак ад злодзея 34
Праблема зроку 35
Хіба ж гэта рыбак! 35
Хоць якая карысць 36
Хто самы «круты»? 36
Ці павесялее? 37
«Новая» машына 37
Няўжо яна так і сказала? 38
Прынцыповая розніца 38
Які ж гэта давер? 38
Які нядобры пачтальён! 39
Кругаварот 40
Ода каларадскаму жуку 41

ПАЭЗІЯ БЕЗ ГАБАРЫТАЎ

Пародыі

Мары, мары... (Аксана Данільчык) 44
Раздвоенасць (Віка Трэнас). 45
Я тут ні пры чым (Віка Трэнас). 46
Усюды паэзія (Аксана Спрынчан) 47
А вы што падумалі? (Вера Міхно) 48
Нічога сабе жартачкі! (Вольга Коваль) 48
Ці ж гэтак прыручаюць? (Вольга Коваль) 49
Рэцэпт напісання тэрцэтаў
(Вячаслаў Дашкевіч). 50
З палону ды ў палон (Яўген Гучок) 51
Абы не гыркаў (Кацярына Шатаво) 52
Добра, што не Экзюперы
(Леанід Дранько-Майсюк) 53
Суцэльная сінгулярнасць (Марыя Шамякіна) 54
Сямейная імпрэсія (Марыя Шамякіна) 55
Прысніцца ж такое! (Віктар Ыванoў) 56
Лепш бы ўжо русалка! (Віктар Гардзей) 57
Добра, што хоць якасныя! (Таццяна Будовіч). 58

Карацелькі

Не тое шукаў (Таццяна Будовіч) 59
Спачатку рэстаран! (Таццяна Будовіч). 59
Дажартавалася! (Таццяна Будовіч). 60

Што можна рабіць з вершам?
(Таццяна Будовіч) 60
Як мы ішлі «nach Hause» (Таццяна Сівец) 61
За што штраф? (Ярына Дашына) 62
Паэзія без габарытаў (Ярына Дашына) 63
Паэзія ў ЖЖ (Ярына Дашына) 64
Ніхто так вершы не піша...
(Вольга Чайкоўская) 65
Нака вам! (Вольга Чайкоўская) 66
Кыш, камары! (Людка Сільнова) 66
«Класічная» гісторыя (Мікола Адам) 67
Як тут не «нарэзацца»? (Сяргей Украінка) 68
«Умоўна» не атрымалася (Юлія Новік) 69
Які ж гэта паэт?! (Юрась Нераток) 70

КАХАННЕ І ГАРОХ

Гісторыі-рыфмаванкі

Аб шкодзе палявання 72
Вясковае здарэнне 73
Дарагі каньяк 75
Каб нічога не згубіць 76
Каханне і гарох 77
Сіла звычкі 78
Тэорыя правільнага пошуку 79
Шчупак і рыбак 81

КАСА НА КАМЕНЬ

Сцэнкі

Знайсці вярблюда 84
Каса на камень 89
Стыль кіраўніцтва 94

Пра аўтара 101